

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 1007/2019
24.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Јасмине Васовић и Милунке Цветковић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 1. тачка 4) Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Горана Попова, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Зрењанину К 339/17 од 12.02.2018. године и Вишег суда у Зрењанину Кж1 89/18 од 23.04.2019. године, у седници већа одржаној дана 24.10.2019. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Зрењанину К 339/17 од 12.02.2018. године и Вишег суда у Зрењанину Кж1 89/18 од 23.04.2019. године у односу на повреде закона из члана 439. тачка 1) и тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у преосталом делу одбацује као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину К 339/17 од 12.02.2018. године, окривљени АА, оглашен је кривим због кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 1. тачка 4) КЗ па му је изречена условна осуда тако што је утврђена казна затвора у трајању од 8 месеци и одређено да се иста неће извршити уколико окривљени у року од две године по правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. На основу члана 264. став 1. ЗКП, окривљени је обавезан на плаћање судског паушала у износу од 5.000,00 динара и трошкова кривичног поступка у износу од 56.750,31 динар, у року од 15 дана по правноснажности пресуде и под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Зрењанину Кж1 89/18 од 23.04.2019. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Горан Попов, због повреда закона из члана 439. тачка 1) и тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни

касациони суд побијане пресуде преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе да је извршио предметно кривично дело.

Врховни касациони суд је, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода у захтеву, нашао:

Бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости истиче да је у току предметног кривичног поступка, а пре његовог правноснажног окончања, ступио на снагу Закон о изменама и допунама Кривичног законика на основу којег је кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. Кривичног законика престало да постоји, тако да је суд у наведеној ситуацији у смислу члана 5. став 2. КЗ којим је прописано да ће се, ако се после извршења кривичног дела измени закон, применити закон који је најблажи за учиниоца, што је у овом случају измењени Кривични законик којим је предметно кривично дело брисано, а чињенице из диспозитива оптужног акта се не могу подвести под неко друго кривично дело без повреде идентитета оптужбе, те је стога суд морао применом тог закона као блажег да окривљеног ослободи од оптужбе. У вези са тим бранилац у захтеву истиче да се у конкретном случају битна обележја кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 1. тачка 4) КЗ не могу подвести под битна обележја кривичног дела превара у обављању привредне делатности из члана 223. КЗ („Службени гласник РС“, број 94/2016), како то погрешно наводи другостепени суд.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног којима се у суштини указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Наиме, у време извршења предметног кривичног дела, постојало је кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 1. тачка 4) КЗ, које је окривљеном стављено на терет оптужним актом и за које је и оглашен кривим побијаном правноснажном пресудом. Међутим, након доношења првостепене пресуде, а пре правноснажног окончања овог кривичног поступка дана 01.03.2018. године ступио је на снагу Закон о изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 94/16 од 24.11.2016. године) којим је XXII Глава Кривичног законика, која се односи на кривична дела против привреде, измењена тако да иста више не предвиђа кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. КЗ.

Међутим, по оци Врховног касационог суда таквом изменом, радња кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 1. тачка 4) КЗ није по аутоматизму декриминализована доношењем Закона о изменама и допунама КЗ („Службени гласник РС“, број 94/16 од 24.11.2016. године), с обзиром на то да су у законском опису битна обележја тог кривичног дела сада садржана у кривичном делу злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. КЗ, јер је радња груба повреда овлашћења у погледу управљања и располагања имовином од стране одговорног лица на начин како је

то описано радњом извршења дела у конкретном случају (што представља радњу извршења кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 1. тачка 4) КЗ) сада одређена и кажњива као прекорачење граница овлашћења одговорног лица будући да сама груба повреда овлашћења има карактер и прекорачења овлашћења (у чему се састоји једна од више алтернативно прописаних радњи извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 1. КЗ), чиме је у конкретном случају задржан правни континуитет инкриминације у погледу наведеног облика радње извршења дела.

Имајући у виду обавезу суда да у смислу одредби члана 5. став 2. КЗ примени најблажи закон за учиниоца, ако је након извршења кривичног дела закон измењен једном или више пута, Врховни касациони суд налази да је у конкретном случају блажи закон који је важио у време извршења кривичног дела, а то је одредба члана 238. став 1. тачка 4) КЗ за које је запређена казна затвора од три месеца до пет година, док је одредбом члана 227. став 3. у вези става 1. КЗ прописана казна затвора у трајању од две до десет година, због чега су радње окривљеног правилно правно квалификоване као кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 1. тачка 4) КЗ.

У вези са напред наведеним, Врховни касациони суд налази да је погрешан став другостепеног суда да је кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 1. тачка 4) КЗ садржано у кривичном делу превара у обављању привредне делатности из члана 223. КЗ, што се и указује захтевом браниоца окривљеног, али су такви наводи, с обзиром на напред изнето стање, без значаја за другачију одлуку овог суда.

У захтеву за заштиту законитости, бранилац окривљеног истиче и то да је кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став КЗ кривично дело бланкетног карактера, из ког разлога је било нужно да се у оптужном акту и изреци пресуде наведе које је то овлашћење у погледу управљања и располагања имовином окривљени као одговорно лице повредио, односно да се мора навести конкретан материјалноправни пропис који је у том случају повређен, а што у конкретном случају није учињено.

Врховни касациони суд изнете наводе захтева браниоца окривљеног оцењује неоснованим.

По оцени овога суда, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на непостојање битних елемената кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 1. тачка 4) КЗ у радњама окривљеног само због околности да у изреци побијане правноснажне пресуде није означена бланкетна норма односно конкретан материјалноправни пропис прекршен радњама окривљеног.

Ово стога, јер чињенице утврђене у правноснажној пресуди да је окривљени у току октобра 2015. године као директор и одговорно лице свог правног друштва ДОО ББ на основу усменог договора са представником оштећеног ДОО ВВ, за потребе свог предузећа наручио и преузимао робу од оштећеног по рачунима и у вредности назначеним у чињеничном опису дела датом у изреци пресуде, иако је већ у моменту преузимања робе знао да дуг за преузети репро-материјал неће моћи исплатити због отплате властитог кредита,

да је новац од прихода којим је требало да исплати дуг преусмеравао на отплату кредита који је постојао од раније и да је поред дуга према оштећеном имао и дугове према осталим повериоцима који превазилазе износ ненаплаћених потраживања његовог предузећа, те да је злоупотребио поверење представника оштећеног тако што је у новембру 2015. године као обезбеђење плаћања оштећеном дао још две бланко менице иако је знао да на рачуну пословних банака нема средстава којима би намирио наведени дуг, указују да је окривљени у намери прибављања противправне имовинске користи за своје привредно друштво грубо повредио овлашћења у погледу управљања и располагања имовином предузећа. Из изнетих разлога, по оцени овога суда, када је у изреци пресуде јасно и потпуно опредељена радња извршења у вези са грубом повредом овлашћења у погледу управљања и располагања имовином привредног друштва, што је овде случај, за постојање конкретног облика кривичног дела није неопходно навести и бланкетни пропис из којег произлазе овлашћења окривљеног која је он грубо повредио.

По оцени овога суда, описано поступање окривљеног је супротно добрим пословним обичајима и законом прописаним општим начелима правног промета и пословања привредних субјеката и представља грубу повреду овлашћења у погледу управљања и располагања имовином предузећа, те стога описане радње окривљеног садрже сва законска обележја кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 1. тачка 4) КЗ, за која је он побијаном правноснажном пресудом оглашен кривим.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд налази да се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног правноснажне пресуде неосновано побијају због повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП. Следствено изнетом, захтев браниоца окривљеног оцењен је као неоснован и у односу на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Осталим наводима захтев браниоца окривљеног којима се истиче да се у конкретном случају ради о грађанскоправном односу између привредних друштава, а не и о кривичном делу злоупотреба овлашћења у привреди, да није доказано да је код окривљеног постојала намера да за привредно друштво које је у власништву његове супруге прибави противправну имовинску корист, јер према наводима захтева, дуг није могао бити враћен из објективних разлога – лошег приноса и неплаћања дугова од стране сопствених коопераната, што нижестепени судови нису ценили, као и то да у току поступка није утврђено да је Привредном друштву ББ прибављена противправна имовинска корист јер је суд неспорно утврдио да је сва роба коју је ово предузеће преузело од оштећеног даље продата комитентима под истим условима као што је и набављена, бранилац окривљеног оспорава оцену доказа и истом утврђено чињенично стање у правноснажној пресуди.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости, против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућности подношења овог ванредног правног лека због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Весна Веселиновић, с.р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић